

Oponentní posudek disertační práce

Název práce:	Finanční ochrana ve zdravotnictví České republiky v kontextu New Public Managementu
Autor:	Ing. Daniela Kandilaki
Studijní program:	Ekonomika a management
Studijní obor:	Management
Školitel:	prof. Ing. Pavel Pudil, DrSc.
Oponent:	doc. Ing. Pavla Staňková, Ph.D.

Předložená disertační práce „**Finanční ochrana ve zdravotnictví České republiky v kontextu New Public Managementu**“ se zabývá velmi zajímavým tématem, které se jeví jako přínosné nejen z hlediska vědeckého zkoumání a potenciální publikační činnosti, ale také pro pochopení aspektů finanční ochrany ve zdravotnictví v České republice, uplatňování nástrojů zdravotní politiky a jejich dopadů na finanční ochranu domácností.

V disertační práci autorka prezentuje 107 stran textu řešení dané problematiky, který je rozčleněn do 9 kapitol. V úvodu práce vymezuje autorka zejména cíl disertační práce, přínosy práce, informace o předcházejících výzkumech a strukturu práce. Další 4 kapitoly tvoří teoretická východiska pro zpracování vlastního výzkumu s důrazem na New Public Management, cíle zdravotního systému, finanční ochranu a specifika zdravotního systému v České republice. Následující kapitoly prezentují metodiku vlastního výzkumu a výsledky výzkumného šetření. V závěru práce autorka odpovídá na stanovené výzkumné otázky, vhodně také uvádí limity výzkumu a nastiňuje směr budoucího výzkumu.

Postup řešení výzkumného problému je standardní a logický, od teorie a definování směru výzkumu a metodiky jeho řešení, přes praktickou realizaci výzkumu až po závěrečné shrnutí. Z důvodu logické návaznosti na výsledky práce by však bylo vhodnější přínosy práce prezentovat až na závěr práce. Hlavní cíl práce je formulován na str. 17 a to: „ověřit, jaké dopady mají přímé platby na zdravotní péči na finanční ochranu domácností“. Tento cíl práce je disertabilní a vhodně navazuje na aktuální úroveň poznání. Výzkumné otázky jsou v souladu se stanoveným cílem a vhodně jej doplňují. Rovněž metodika a konkrétní metody práce jsou vhodné pro získání relevantních výsledků vedoucích k naplnění cíle práce.

V kapitolách 1 až 4 se autorka (v rozsahu 52 stran) zaměřuje na zhodnocení současného stavu řešení problematiky v české i zahraniční, monografické a seriálové literatuře. Kapitoly mají logickou strukturu, jsou vhodně provázány a obsahují kvalitní východiska pro vlastní výzkumné šetření.

Poznatky vychází z dostupné aktuální literatury a oceňuji, že doktorandka v úvodní části zohlednila také vývoj New Public Managementu v posledních letech s důrazem na tzv. Post-New Public Management a také se věnovala specifikům uplatnění New Public Managementu v České republice a zemích střední a východní Evropy. Pozn. Vzhledem k obsahu kapitoly 1.4 by byl vhodnější název Přejít NPM do evropského a českého zdravotnictví. Cíle zdravotního systému jsou v práci diskutovány kvalitně, na základně vhodných teoretických přístupů. Nabízí se otázka, proč si doktorandka vybrala pro prezentaci cílů v ČR přístup Holčíka, který staví na srovnání se švédskou zdravotní politikou. Závěrečné zpracování vymezení finanční ochrany (viz tabulka 7) vychází z teoretických rámců publikovaných mezi lety 1998 a 2008, což se může zdát časově omezující, avšak v samotné práci jsou zmíněny i nové poznatky a jejich aktuální implementace do strategických dokumentů. V návaznosti na definované cíle zdravotního systému s akcentem na finanční ochranu jsou předloženy základní přístupy k problematice měření finanční ochrany a výsledky již realizovaných výzkumů, včetně jejich kritického zhodnocení ze strany

odborné veřejnosti, což je vhodným východiskem pro vlastní alternativní metodiku měření dopadu přímých plateb domácností na zdraví. Zásadním východiskem pro řešení výzkumného problému je i kvalitně zpracovaná analýza zdravotního systému v České republice s důrazem na analýzu zdrojů financování, reformy zdravotnictví po roce 2006 a identifikace existujících nástrojů finanční ochrany v České republice.

V rámci metodiky vlastního výzkumu autorka výstižně popisuje postup při analýze dat, a to jak podle metodiky WHO, tak podle upravené alternativní metodiky, což prezentuje přehledně zpracovaným schématem vymezujícím nejen postup, ale i vzorce a vztahy mezi jednotlivými indikátory. Samostatně jsou charakterizovány také zdroje dat, upřesněn výběrový soubor, proměnné a data prezentující charakteristiku výdajů vzorku respondentů. V návaznosti na cíl disertační práce je k diskusi, zda nerozšířit časový úsek pro měření a hodnocení dopadu přímých plateb domácností na zdraví až do roku 2014, kdy byla zrušena povinnost platit regulační poplatky za poskytování lůžkové péče. Avšak i této možnosti si je doktorandka vědoma a uvádí jej jako potenciál pro další výzkum v závěru práce. Zásadním přínosem práce je zpracování modelů charakterizujících domácnosti ohrožené katastrofickými výdaji na zdraví a analýza vlivu regulačních poplatků na finanční ochranu domácností v České republice. Podrobně je vysvětlena metodika zpracování jednotlivých modelů, včetně modelu logistické regrese, který byl použit pro výsledky alternativní metodiky. Celkově oceňuji úroveň výzkumného šetření a jeho interpretaci, čímž autorka prokázala nejen schopnost využívat statistické metody k získání relevantních výsledků, ale také je vysvětlit v širších souvislostech. Kvalitně je zpracována také závěrečná diskuse ve vazbě na stanovené výzkumné otázky.

Po formální a jazykové stránce odpovídá předložená disertační práce požadavkům kladených na kvalifikační práce, je zpracována kvalitně, a to jak na jazykové úrovni, tak z hlediska grafické prezentace.

Závěrečné doporučení a otázky

Předložená disertační práce je na vysoké odborné úrovni, je aktuální, svým rozsahem odpovídání zvolenému obsahu i vymezeným cílům. Cíl práce byl diplomantkou naplněn, práce předkládá a prohlubuje současné poznatky o zkoumané problematice, a to jak v rovině teoretické, tak aplikační. Zvolené metody a metodické postupy byly vhodně stanoveny a realizovány. Diplomantka prokázala schopnost samostatné vědecké a tvůrčí práce, a proto předloženou **DISERTAČNÍ PRÁCI DOPORUČUJI K OBHAJOBĚ** a po jejím úspěšném obhájení doporučuji udělení titulu Ph.D.

Otázky k diskusi

1. V práci několikrát zmiňujete pojem efektivnost a účinnost, ať už ve spojení se zdravotním systémem, tak v souvislosti s poskytováním zdravotní péče. Jak chápete efektivnost a účinnost v návaznosti na dané oblasti? Jaká jsou, podle Vás, klíčová kritéria efektivnosti zdravotních systémů a efektivnosti zdravotní péče?
2. Jakou roli hraje, podle Vás, neformální sektor při poskytování zdravotních služeb (viz str. 45)? Jsou výdaje na služby v neformálním sektoru zohledněny při řešení výzkumného problému?
3. Jakým způsobem byste do metodiky zohlednila příjmovou část rozpočtu domácností?

Ve Zlíně dne 6. 9. 2019

doc. Ing. Pavla Staňková, Ph.D.